

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		vaid ka silla maha-/pealesõidud, mis peavad arvestama asulate ruumilise ja ajaloolise keskkonnaga ning tagama asulate arengu jätkusuutlikkuse ja toimimise efektiivsuse. Seega on arhitekti kaasamine antud protsessi väga oluline.	
EESTI KESKKONNAÜHENDUSTE KODA	8.09.2021 nr 1-5/21/5147 (LS ja VTK avalik väljapanek)	Planeeringuala käsitlev alapeatükk ei kajasta selle paiknemist Väinamere hoiualal, mis on ühtlasi osa samanimelisest Natura 2000 võrgustiku linnualast ja loodusalast. Tegemist on planeeringulahenduse seisukohalt otsustavalt olulise informatsiooniga, mistõttu on kohane see esitada ka planeeringuala kirjelduses. Teeme ettepaneku alapeatükki vastavalt täiendada.	Täiendame lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse sõnastust lähtuvalt esitatud ettepanekust.
		Looduskeskkonnaga arvestamise põhimõtteid käsitlev peatükk ei kajasta planeeringuala paiknemist Väinamere hoiualal, mis on ühtlasi osa samanimelisest Natura 2000 võrgustiku linnualast ja loodusalast. Tegemist on põhimõttelise ning äärmiselt olulise infoga, mis võib osutada otsustavaks planeeringulahenduse seisukohalt, kuivõrd looduskaitseeaduse § 32 lg (2) kohaselt on elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine hoiualal keelatud. Kohane on looduskeskkonnaga arvestamise põhimõtteid käsitledes välja tuua ka KeHJS § 45 nõuded, mille kohaselt peab Natura 2000 alade puhul eelkõige arvestama ala kaitse eesmärki ja ala terviklikkust ning planeeringut saab kehtestada, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning otsustaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse eesmärki. Alade puhul,	Ettepanekuga on lähteseisukohtades ja väljatöötamise kavatsuses arvestatud. Ptk 3.2.1. on sätestatud, et mõjuhindamise käigus viiakse läbi Natura asjakohane hindamine, sest arvestades kavandatava tegevuse alternatiivide paiknemist Natura alade suhtes ei saa ebasoodsat mõju alade terviklikkusele ja kaitse-eesmärkidele välistada või pole piisavalt informatsiooni järelduste tegemiseks. REP-i võib kehtestada juhul, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning REP-i kehtestaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse eesmärki. Juhul, kui Natura

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		<p>mis sisaldavad esmatähtsaid liike ja elupaiku (nagu antud juhul) on erandid lubatavad ainult juhul, kui planeering on seotud inimese tervise, elanikkonna ohutusega või olulise soodsa mõjuga keskkonnaseisundile. Teeme ettepaneku alapeatükki eeltoodud infoga täiendada.</p>	<p>asjakohase hindamise tulemusena selgub, et leevendavad meetmed ei taga Natura ala terviklikkust ja kaitseeesmärkide saavutamist, tuleb arendajal teha otsus, kas loobuda kavandatavast tegevusest või liikuda edasi erandi tegemise etappi. See otsus tehakse pärast asjakohase hindamise tulemuste selgumist. Erandi tegemise etappi liikumisel on võtmeküsimuseks, kas REP-iga kavandatav tegevus on alternatiivsete lahenduste puudumise tõttu siiski vajalik avalikkuse jaoks esmatähtsatel ja erakordselt tungivatel, sealhulgas sotsiaalset või majanduslikku laadi põhjustel.</p> <p>Täiendame lähteseisukohti selgitusega Natura hindamise ning võimaliku erandi rakendamise protsessist.</p>
		<p>„Asukoha eelvaliku etapi käigus leitakse sobivaim alternatiiv püsiühenduse rajamiseks. Selleks visandatakse võimalikud aluskriteeriumide alusel trassikoridorid, võrreldakse neid kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate alusel ning otsustakse koridori alternatiiv, mis on püsiühenduse rajamiseks soodsaim nii looduskeskkonna, sotsiaalmajanduslike kui ka kultuuriliste näitajate osas. Eelistatud trassialternatiivi valikuks annavad olulise sisendi valdkondlikud uuringud ning mõjude hindamine.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse.</p>

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		<p>Püsiühenduse alternatiive (sild või tunnel) hinnatakse praamiühendusega, sh parendatud praamiühendusega jätkamise taustal. See tähendab, et mistahes kriteeriumi hindamisel tuleb lisaks silla või tunneli alternatiivide hindamisele, hinnata paralleelselt ka praamiühenduse mõju hinnatava kriteeriumi lõikes.“ Täiendada viimast lauset: “... ning et hindamistulemustest võib ka järelduda, et optimaalseimaks lahenduseks üle Suure väina ühenduse pidamisel võib osutada ka püsiühenduse rajamisest loobumine.” Täiendus loob suurema selguse selles osas, mis võib olla alternatiivide võrdluse tulemuseks: tasakaalustatud võrdluse tulemusena võib selguda, et parimaks lahenduseks on 0-alternatiiv ehk praamiliiklusega jätkamine.</p>	
		<p>Paralleelselt detailse lahenduse koostamisega koostatakse sobivaimale püsiühenduse alternatiivile eskiisprojekt ning viiakse läbi mõjude hindamine. Siin on mõjude hindamise eesmärgiks juba konkreetse tehnilise lahendusega kaasnevate mõjude hindamine ning leevendusmeetmete väljatöötamine.</p> <p>Juhime tähelepanu, et leevendavate meetmete välja töötamiseni tuleb jõuda juba asukoha eelvaliku etapis, vastasel juhul ei ole võimalik anda sisukat hinnangut erinevate alternatiivide elluviidavusele ega tegelikele keskkonnamõjudele. Ei ole võimalik langetada põhjendatud otsust silla või tunneli eelistamise vahel, kui pole lõpuni selge, kas mõlemad saavad</p>	<p>Selgitame, et lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse läbivaks põhimõtteks on olnud see, et asukohavaliku etapis tuleb valida alternatiiv, mis on kõige parem kõigist hinnatavatest alternatiividest ning see peab olema ka reaalselt elluviidav, sh vajadusel leevendusmeetmeid rakendades. Kui alternatiivi sobivus ja elluviidavus ei ole välja selgitatud, ei ole võimalik vastu võtta asukohavaliku otsust.</p>

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		olla elluviidavad ning milliste lisatingimustega on sel juhul vaja arvestada.	
		<p>REP LS ja VTK koostamisel on lähtunud vähemalt järgmistes varem teostatud töödest, sh uuringutest:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kava ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne ning KSH käigus läbiviidud uuringud... <p>Teeme ettepaneku arvestada lähteandmetena koos sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kava ja selle KSH aruandega ka Eesti Keskkonnaühenduste Koja 28.03.2012 Vabariigi Valitsusele saadetud märgukirja, kuna see sisaldab M. Ellermaa ekspertarvamust linnustiku ning V. Pilätsi ekspertarvamust mereimetajate (eesti k. tõlge; inglise k.) teemal, mis on oluliseks täiendavaks infoks KSH tulemuste kõrval. Juhime tähelepanu, et viidatud KSH aruanne on oma lõppjäreldest vastuolus selle käigus läbiviidud uuringutega linde (Leito 2010) ja hülgeid (Jüssi 2010) puudutavates küsimustes, mistõttu on ekslik lähtuda KSH aruande lõppjäreldest. Natura väärtuste kaitse küsimustes tuleb lähtuda Leito ja Jüssi uuringute tulemustest, kinnitavad oma eksperthinnangutes Ellermaa ja Piläts.</p>	<p>Selgitame, et Eesti Keskkonnaühenduste Koja 28.03.2012 kirja näol on tegu keskkonnaorganisatsiooni arvamusega, mis ei ole esitatud planeeringulahenduse kohta. Riigi eriplaneeringu ja mõjude hindamise läbiviimise käigus teostatakse rida uuringuid, sh linnustikku ja mereimetajaid puudutavad uuringud, mis peavad muuhulgas andma vastused 2011. aastal koostatud kavas vastuseeta jäänud küsimustele. Märgime täiendavalt, et 2011. aastal koostatud kava ja selle koostamise käigus läbiviidud uuringud on läbinud ja läbivad ka täiendavate uuringute teostamise ajal hinnangu selles osas, kuivõrd on sel ajal tehtud uuringud ja nende tulemused endiselt kasutatavad ja kuivõrd vajavad need tulemused värskendamist. Vastavad hinnangud on välja toodud ka lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse lisadeks olevates uuringute lähteülesannetes. Riigi eriplaneeringu koostamisel viiakse läbi mõjude hindamine, sh KSH, mille järelduste tegemisel tuleb lähtuda aja- ja asjakohastest uuringutest, mis</p>

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

			muuhulgas koostatakse riigi eriplaneeringu koostamise käigus (vt lähteseisukohtades toodud uuringute nimekirja).
		<p>16, peatükis 2.2. Trassiasukoha alternatiivide valiku kriteeriumid: Geoloogia – eelistatud on geoloogiliselt lihtsamini teostatav alternatiiv. ... Põhimaterjalide vajadus – eelistatud on alternatiiv, mille rajamiseks on põhimaterjalide vajadus väiksem ning mille kättesaadavus on tagatud. ... Ehitus/rajamismaksumus – eelistatud on trassialternatiiv, mis on kõige väiksema rajamismaksumusega. ... Hoolduskulu – eelistatud on trassialternatiiv, mille hoolduskulu on madalaim.</p> <p>Suure väina püsiühenduse rajamisel on selged keskkonkakaitsepiirangud – Natura väärtuste kahjustamise vältimise vajadus, mis tähendab, et rajada ja seega ka eelistatuks valida saab vaid alternatiivi, mille puhul keskkonkakaitse tingimused on täidetud / neid on võimalik täita, vt LKS § 32 lg (2) ja KeHJS § 45. Seega tuleb esmaseks valikukriteeriumiks seada Natura ala terviklikkuse säilimine ja kaitse-eesmärkide mitte kahjustamine ning ülejäänud kriteeriumite alusel saab võrdlema asuda vaid neid alternatiive, mis on esmase valikukriteeriumi läbinud. Teeme ettepaneku seada alternatiivide valiku kriteeriumitele vastavad kaalud. Vastasel juhul on oht, et välja valitakse alternatiiv, mida on küll lihtsam ja odavam rajada, kuid mille elluviimine osutub Natura ala kahjustamise tõttu tegelikkuses siiski võimatuks. Praeguse</p>	<p>Selgitame, et ilma uuringuteta ei ole võimalik Natura asjakohast mõju hinnata. Selleks enamus looduskeskkonna uuringuid töösse kirjutatud ongi, sest uuringute ajakohastamine on eeldus asjakohase mõjuhindamise läbiviimiseks. Natura asjakohaseks hindamiseks on teiste hulgas vaja näiteks müra ja vibratsiooni hinnangut, veealuse müra hinnangut, liiklusprognoosi, geoloogiat, erinevate sillaalternatiivide lahendusi ja visualiseeringuid jm. Sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike mõjude uuringud/analüüsid ei ole Natura hindamiseks vajalikud.</p> <p>Täiendame lähteseisukohtade sõnastust selliselt, et oleks selgelt välja toodud, et Natura hindamise tulemused on sobivaima alternatiivi valikul peamine kriteerium – Natura väärtuste kaitse peab olema tagatud.</p>

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		<p>valikukriteeriumite sõnastuse põhjal on tulemus lihtsasti ette ennustatav – kvaliteetsel lahendusel, mis on ehk ressursside suhtes veidi nõudlikum, ei saa selliste kriteeriumite puhul olla kuigi suurt võimalust esile kerkida. Tegemist on kriteeriumitega, mille põhjal osutub valituks kõige lihtsam ja odavam lahendus, kuivõrd selliseid tingimusi seadvaid kriteeriume on arvuliselt rohkem; odav ja lihtne ei tohiks aga nii suure ja olulise objekti puhul kindlasti olla eesmärgiks. Teeme ettepaneku valikukriteeriumite liigendus ja sõnastus veelkord läbi mõelda ja seada kriteeriumid selliselt, et valituks saaks osutada eelkõige kitsendavaid tingimusi arvestav ja vajadustele vastav, mitte aga tingimata kõige lihtsam ja odavam alternatiiv.</p>	
		<p>lk 17 – 2.3.1. Asukohavaliku teostamise käigus läbiviidavad uuringud. Nimekirjas on mereimetajate uuring olemasoleva olukorra kaardistamiseks, käsitiivaliste uuring ja linnustiku uuring, kuid ei ole täpsustatud, mis on uuringute sisu ega lisatud viidet seda selgitavale materjalile. Sellises sõnastuses võivad need uuringud kujutada endast ükskõik mida, ka olemasolevatele andmetele tuginevat lihtsat analüüsi. Teeme ettepaneku sõnastada uuringute sisu ja meetodika loetelus täpsemalt või lisada viited selgitavale materjalile, kuivõrd valdkonna ekspertide hinnangud ja ettepanekud sel teemal on sama töö raames tellitud ja olemas, lisadena ka esitatud. Juhime tähelepanu, et liiklusuuringut läbi viies ja prognoose koostades on vajalik arvestada kliimamuutustest tulenevate ja järjest</p>	<p>Lisame viite lähteseisukohtade lisaks olevatele uuringute lähteülesannetele viidatud peatükki.</p>

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		aktuaalsemate piirangutega nii kasvuhoonegaaside emissiooni vähendamisel kui ka energiakasutuse piiramisel. See tähendab, et arvestada tuleb ka variantidega, mille kohaselt liiklusvood maanteel jäävad praegusele tasemele või isegi kahanevad.	
		lk 18 – ptk 2.3.2 Detailse lahenduse koostamise käigus läbiviidavad uuringud. Palume võtta arvesse, et detailse lahenduse koostamise käigus võib osutuda vajalikuks läbi viia eraldi uuringud leevendavate meetmete kavandamiseks, vähendamaks mõju nahkhiirtele ja lindudele ning täiendada vastavalt ptk 2.3.2 sõnastust.	Lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse ptk 2.3. sissejuhatavas osas on markeeritud, et „Pea kõikides valdkondades on otstarbekas viia valdkonnauuringud läbi eraldi asukohavaliku etapis ja detailse lahenduse koostamise etapis, kusjuures detailse lahenduse täpse vajaduse ja lähteülesande väljatöötamine peab olema osa asukohavaliku etapi uuringust. Taoline käsitlusviis on vajalik, et tagada üheltpoolt võimalikult adekvaatsed detailse lahenduse käigus läbiviidavad uuringud ning teisalt vältida ebamõistlike uuringute läbiviimist.“ Seega ptk-is 2.3.2. väljatoodud uuringute nimekiri on esialgne ning selle täpne ulatus selgitatakse välja asukohavaliku teostamise käigus.
		lk 19 – hinnatakse planeeringu elluviimisega kaasnevaid olulisi mõjusid (KeHJS-e mõistes) ja tavalisi mõjusid Palume lahti seletada, mida tähendab “tavalised mõjud” ning miks neid on	REP koostamisel ja mõjude hindamisel lähtutakse asjakohaste mõjude hindamise metoodikast, mis koosneb oluliste ning tavaliste mõjude hindamisest ehk on laiem kui

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		vaja hinnata, kui need ei ole KeHJS mõistes olulised?	KeHJS kohase mõjuhindamise läbiviimine. Selgitame, et „tavalised mõjud“ on sisuliselt kõik mõjud, mis ei ole olulised KeHJS kontekstis, kuid on asjakohased, et langetada laiapõhjaliselt kaalutletud ning kõiki asjaolusid arvesse võttev planeerimisotsus. Asjakohaste mõjude hindamise kohta soovitage täpsemalt lugeda Rahandusministeeriumi ruumilise planeerimise infoveebist: https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/moju/
		lk 19 ptk 3.1 Mõjude hindamise meetodika Teeme ettepaneku selgelt välja tuua, millises etapis (alternatiivide võrdlus ja detailse lahenduse etapp) miski toimub, nt asjakohaste mõjude hindamine, Natura hindamine. Teksti põhjal võib jõuda järelduseni, et ikka alternatiivide võrdlemise etapis tuleb mõlemad läbi viia, kuid hea oleks ka näiteks üks selge skeem, millel on muuhulgas viidatud, millal (mis etapis) ja millistel alustel langetatakse vajadusel otsus Natura erandi tegemise kasuks. Samuti, millises etapis, millise info alusel ja millises täpsusastmes töötatakse välja leevendavad meetmed. Juhime tähelepanu, et erinevate alternatiivide keskkonnamõju osas saab lõplikke järeldusi teha vaid koos leevendavate meetmetega.	Täiendame lähteseisukohti ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsust Natura hindamise ja võimaliku erandi tegemise kirjeldusega. Selgitame, et käesolevad lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus on koostatud asukohavaliku teostamisele ning detailse lahenduse koostamist puudutavad osad on pigem selgitavad.
		lk 35 – Maakasutusest tuleneva KHG (CO ₂) heite hindamisel on soovitatav aluseks võtta rahvusvaheliselt tunnustatud IPCC	Viidatud lõigule järgnevas lõigus on sätestatud, et „Kliimamuutustele avalduva mõju hindamise meetodika

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		<p>(Intergovernmental Panel on Climate Change) ehk Valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli juhendmaterjalid, täpsemalt LULUCF (Land Use, Land-use change and Forestry) ehk maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektoris KHG heite hindamise meetodika. Teeme ettepaneku sõnastada sama lause konkreetse tingimusena: "Maakasutusest tuleneva KHG (CO₂) heite hindamisel tuleb võtta aluseks ..." Kui teadaolevalt on veel pädevaid meetodikaid, siis tuleks ka need ära nimetada ning sõnastada tingimus valikuvõimalusena. Soovituse andmine jätab võimaluse mõjuhindajal valida ka meetodika, mis ei pruugi olla siintooduga samal tasemel.</p>	<p>kooskõlastatakse enne tööga alustamist Keskkonnaministeeriumiga. Meetodika kirjeldus, sh CO₂ heite arvutamise meetodika erinevates etappides, esitatakse mõju hindamise aruandes."</p> <p>Antud nõude eesmärk on tagada, et kliimamuutustele avalduva mõju hindamisel kasutatav meetodika oleks vastuvõetav ja kvaliteetse lõpptulemuse saavutamiseks tasemel.</p>
		<p>lk 37 – SPÜ jaoks on alternatiiviks parvlaevaühendus, eeldusega, et senine parvlaevaliiklus jätkub sarnasel tasemel. Miks käsitletakse alternatiivina parvlaevaühendust senisel tasemel, kas see on maksimaalselt parim võimalik? Teeme ettepaneku käsitleda SPÜ alternatiivina võimalikult heal tasemel, st nõudlusele maksimaalselt hästi vastavat ning energiakasutuselt optimaalset parvlaevaühendust.</p>	<p>Selgitame, et parvlaevaühenduse alternatiivi on kirjeldatud peatükis 1.1. Teeme lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse edasisel kasutamisel veel täiendavalt koostööd Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, et selgitada välja parvlaevaühenduse alternatiiv, mis oleks tänasega võrreldes oluliselt parendatud, kuid endiselt realistlik ja elluviidav.</p>
		<p>lk 38 – Liiklusprognoos sisaldab püsiühenduse ületuste prognoosi nii keskmise majanduskasvu kui ka aeglasema majanduskasvu stsenaariumi tingimustes. Teeme ettepaneku teha prognoos ka negatiivse majanduskasvu võimalust arvestades. Kliimasoojenemise avaldumise ning sellega kohanemiseks ja selle leevendamiseks</p>	<p>Selgitame, et majanduskasvu põhineva mudeli hülgamise ning tarbimismahdade vähendamise vajaduse realiseerumine ei ole tõendatud ning pigem näitab muuhulgas kaubavedude maht järjepidevat kasvu. Seetõttu ei ole</p>

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus

Seisukohtade tabel

		<p>rakendatavate meetmete kontekstis, sh KHG heite vähendamise ning kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgid, muutub järjest käegakatsutavamaks majanduskasvul põhineva mudeli hülgamise ning tarbimismahtude vähendamise vajadus.</p>	<p>negatiivse majanduskasvu prognoosimine meie hinnangul töö raames vajalik.</p>
		<p>lk 40 – 3.4.1. Mõju hindamine maastikule ja vaadetele Juhime tähelepanu, et soovi korral on võimalik maastikku sobivateks ja pilku püüdvateks maamärkideks kujundada ka tunneli suudmed. Nii silla kui tunneli puhul sõltub visuaalne lõpptulemus olulisel määral arhitektuursest lahendusest, mis ei ole praeguse planeeringu etapis teada. Küll aga võiks visuaalse mõju analüüsi tulemusena seada planeering tingimusi (mitte soovitusi) võimalikult hea arhitektuurse lahenduse kujundamiseks/valimiseks, kui sellised aspektid analüüsi käigus kooruvad ning tuua selline eesmärk välja ka lähteülesandes.</p>	<p>Lisame eskiisprojekti lähteülesandesse täiendavalt nõude kaasata eskiisprojekti koostamisse ka arhitekt ning maastikuarhitekt, et tagada silla ja tunneli suudmete piirkondade võimalikult kvaliteetne visuaalne, ruumiline ja arhitektuurne lõpptulemus.</p>
<p>EESTIMAA LOODUSE FOND</p>	<p>09.09.2021 nr 134-1 (LS ja VTK avalik väljapanek)</p>	<p>ELF on jätkuvalt seisukohal, et Suure väina transport on vajalikus ulatuses tagatud praamiliiklusega ja seega puudub põhimõtteline vajadus silla või tunneli järele. Seejuures sild kui Natura 2000 ala ohustav ja selle terviklikkust kahjustav variant on täiesti vastuvõetamatu. Keskkonnaühendused on ka varem väljendanud seisukohta, et sild võib Natura 2000 ala ohustada (nt. Eesti Keskkonnaühenduste Koda, 2012).</p> <p>Tänaseks ei ole esitatud vettpidavaid argumente selle kohta, et silla või tunneli rajamine aitaks kuidagi kaasa selle väidetavale eesmärgile</p>	<p>Selgitame, et käesoleva töö ülesanne on välja selgitada, milline alternatiiv (parvlaevaühendus, sild või tunnel) on parim võimalik alternatiiv tagamaks pidev ja jätkusuutlik ühendus mandri ja Saare maakonna vahel. Parim võimalik alternatiiv on parim nii keskkonnale kuid on ka majanduslikult tasuvaim pikas perspektiivis. Majanduslik tasuvus tähendab üheltpoolt pikaajalist mõju riigieelarvele ning teiselt poolt sotsiaalmajanduslikku mõju Saare</p>